

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420010434
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6420010434.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., v trestnej veci obžalovaného R. U., stíhaného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 4. mája 2021 o odvolaní obžalovaného R. U. a okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/94/2020 zo dňa 20.01.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného R. U. a okresného prokurátora **z a m i e t a.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/94/2020 zo dňa 20.01.2021 bol obžalovaný R. U. uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), j) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od mesiaca september roku 2008 až do dňa 18.02.2020 s výnimkou obdobia kedy bol vo výkone trestu odňatia slobody a následnej podmienke (09.01.2015 do 20.11.2018) v obci R. v rodinnom dome č. XX v časti obce W., svojím správaním ubližoval J. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., W. č. XX, mal. P.B. nar. XX.XX.XXXX a mal. O.B. nar. XX.XX.XXXX, takým spôsobom, že keď bol pod vplyvom alkoholu, tak ich neustále v noci budil, tým, že sa vracal neskoro domov, nehľadiac nato, že všetci spávajú v jednej miestnosti, pričom stále si niečo rozprával, mumlal, hundral, prevracal, padal na zem, rozlieval jedlo, kde týmto konaním im nedovolil spať a všetci ráno vstávali unavení a nevyspatí, tiež počas komunikácie s poškodenou a maloletými deťmi používal veľa vulgarizmov, v kombinácii s hlasným krikom, kde poškodenú takto oslovil počas dňa aj 50 krát, čo navodzovalo u nich strach, deťom často nadával, hovoril im, že sú sprosté, neschopné, že nič nevedia, ďalej ho iritovalo ich prívetivé konanie, tiež mával stále výbuchy zlosti, výkyvy nálad, poškodenej sa vyhrážal zabitím, pod vplyvom alkoholu nevedel vyhodnotiť nebezpečnú prácu, často zadával maloletým deťom pracovné úlohy neprimerané ich veku, pod vplyvom alkoholu trpel depresiami a rozprával sa s fiktívnymi mužskými aj ženskými bytosťami, čím vzbudzoval u nich obavu, poškodená spolu s maloletými deťmi museli doma skrývať nebezpečné a ostré predmety v obave o svoje zdravie a život, v stave opitosti vykonával pred všetkými v dome v miestnosti na zem a do postele svoje potreby, pozeral pred nimi porno a onanoval, ďalej z nevysvetliteľných príčin polieval okolie domu benzínom, dehonestoval vzdelávanie, obmedzoval im príjem finančných prostriedkov, deťom ukladal neprimerané práce a úlohy z dôvodu, aby trpela ich matka, pričom takýmto správaním u J. U., u mal. P.B. a mal. O.B. vyvolával dlhodobý, neustály strach, nervozitu, neistotu a izoláciu od okolitého sveta.

Za toto konanie prvostupňový súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, pričom pre výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Súčasne obžalovanému uložil aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie obžalovaný, a to prostredníctvom svojej obhajkyne. Z písomných dôvodov odvolania v podstate vyplynulo, že toto smeruje proti všetkým výrokom rozsudku, ako aj konaniu, ktoré mu predchádzalo. K jednotlivým tvrdeniam súdu obžalovaný uviedol, že nič neurobil s úmyslom, aby doma búchal a tým budil manželku a deti, keď prišiel domov neskoro. Pokiaľ sa manželka a deti zobudili, bolo to v dôsledku toho, že spali v jednej miestnosti a bolo ťažké prísť v noci domov a niekoho nezobudiť. Z dokazovania nevyplývalo, že by obžalovaný v stave opitosti vykonával pred všetkými v dome v miestnosti na zem a do postele svojej potreby, pozeral pred nimi porno a onanoval. Tieto tvrdenia poškodenej zostali len v rovine tvrdení proti tvrdeniu.

Rovnako dokazovanie nepreukázalo, že obžalovaný počas komunikácie s poškodenou a deťmi používal veľa vulgárizmov, v kombinácii s hlasným krikom.

V časti skutkovej vety obžaloby, ktoré sa mali dotýkať psychického násillia v podobe pohrdavého zaobchádzania, nadávok, ponižovania, vyhrážaním či citovým vydieraním, tieto zostali len v rovine tvrdení proti tvrdeniu a v konkrétnom dôkaze nenašli žiadnu oporu. V tejto súvislosti obhajoba ozrejmla, kedy pôjde o psychické týranie.

Ďalej obhajoba poukázala na výpovede poškodenej, ktorá veľa krát v súdnom konaní nehovorila pravdu, veci zveličovala, dramatizovala, a to len za účelom poškodiť obžalovanému. Príkladom toho bolo, že poškodená klamala J. X., že ju obžalovaný bije pred deťmi a pritom pri opakovanej výpovedi vyvrátila toto tvrdenie o fyzickom násillí zo strany obžalovaného.

Obžalovaný tak isto rozhodne nezadával maloletým neprimerané úlohy. Žili na farme, venovali sa agroturizmu a deti brával so sebou k práci, aby s ním trávili voľný čas. Poprel aj ekonomické týranie obmedzovaním finančných prostriedkov. V tom sa odvolal na výpoveď poškodenej, ktorá potvrdila, že chodili na nákupy s manželkou väčšinou spoločne a že ohľadom domácnosti, zvierat či krmiva rozhodovala o finančných prostriedkoch sama.

Vykonaným dokazovaním preto súd nezistil skutkový stav veci tak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku. Bolo však preukázané, že medzi obžalovaným a poškodenou sa jednalo o konfliktné manželstvo, pričom ku koncu ich manželstva sa vzájomné hádky medzi nimi výrazne stupňovali a poškodená v hádkach nevystupovala v roly obeť, ale sa na nich aktívne podieľala.

Následne obhajoba ozrejmla pojem „týraná žena“ a jednotlivé charakteristiky týranej ženy. Za domáce násillie podľa znalca nie je možné považovať typicky afektívne správanie, ktoré sa deje v stave silného emočného rozrušenia.

K strachu z obžalovaného súdna znalkyňa pani H. U. uviedla, že poškodená pociťovala nie strach, ale absenciu opory od manžela a jeho prejavy v stave opitosti, kedy sa jej prakticky protivil, bol zanedbaný, špinavý a správal sa nevhodne.

Vykonaným dokazovaním bolo preto preukázané, že v prípade obžalovaného a poškodenej išlo preukázateľne o vzájomné konfliktné manželstvo, čo potvrdzovali všetky podstatné svedecké výpovede od poškodenej a obžalovaného, ako aj detí. Navyše u poškodených znalec nezistil syndróm týranej osoby. Preto obžalovaný požiadal krajský súd, aby zrušil rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom a vo veci rozhodol sám, alebo aby vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie aj okresná prokurátorka, a to proti výroku o treste. V podstate uviedla, že s uloženým trestom obžalovanému sa nestotožnila, keďže mala za to, že bol uložený mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Obžalovanému bolo možné v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby za trestný čin podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. uložiť trest vo výmere 7 až 15 rokov. Okresný súd ukladal trest v spojitosti s § 38 ods. 2, 5 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák., pričom nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť a zistil jednu priťažujúcu

okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., t. j. predchádzajúce odsúdenia za trestné činy, kde bol odsúdený aj za zločin.

Základná trestná sadzba podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. predstavuje 7 až 15 rokov. V zmysle § 38 ods. 5 Tr. zák. sa pri opätovnom spáchaní zločinu zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu, t. j. po úprave trestnej sadzby s použitím ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. sa dolná hranica trestnej sadzby zvyšuje na 11 rokov. Z uvedeného dôvodu prokurátorka navrhovala uložiť obžalovanému R. U. trest odňatia slobody minimálne vo výške 11 rokov a zároveň navrhla uložiť obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Okresný súd využil pri ukladaní trestu ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák., pretože uloženie trestu odňatia slobody, hoci aj na samej dolnej hranici trestnej sadzby 11 rokov by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na naplnenie účelu trestu, či už z preventívneho alebo prevýchového a represívneho hľadiska bude postačovať aj trest kratšieho trvania. V tejto súvislosti prokurátorka poukázala na skutočnosti, ktorými odôvodňoval okresný súd uloženie tohto trestu. Predovšetkým znaleckým skúmaním u poškodených nebol zistený syndróm týranej osoby, tento však nie je z hľadiska právnej kvalifikácie relevantný. Následne sa prokurátorka odvoláva na výsluch znalkyne MUDr. U. vo vzťahu k psychickému stavu poškodenej, ako aj k maloletému R. a K..

Vzhľadom na vyššie uvedené potom prokurátorka dospela k záveru, že ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. v danom prípade nebolo možné aplikovať, keďže neboli splnené dôvody na mimoriadne zníženie trestu.

V závere odvolania prokurátorka poukázala na osobu obžalovaného R. U., ktorý bol doposiaľ 3-krát súdne trestaný, z ktorých tretie odsúdenie bolo za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák., za čo bol obžalovanému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Z uvedeného dôvodu sa prokurátorka nestotožnila s výškou trestu uloženému obžalovanému, pričom s uložením ochranného liečenia protialkoholického ambulatnou formou sa môže stotožniť. Preto skonštatovala, že obžalovanému mal byť uložený trest podľa ustanovenia § 208 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2, 5 Tr. zák. v trvaní minimálne 11 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Požiadala preto, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok čo do výšky nepodmienečného trestu odňatia slobody a rozhodol sám rozsudkom.

Prokurátor na verejnom zasadnutí navrhol zrušiť v napadnutom rozsudku výrok o treste a obžalovanému uložiť trest na spodnej hranici upravenej trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pričom odvolanie obžalovaného navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajca obžalovaného sa na verejnom zasadnutí pridržiaval písomných dôvodov odvolania a preto navrhol, aby súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie, alternatívne navrhol, aby odvolací súd obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí požiadal o zrušenie tohto rozsudku, pretože okresný súd absolútne neprihliadal na skutočnosti, ktoré uvádzala jeho manželka aj iní svedkovia.

Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade podaných odvolaní v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým procesné strany podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolania obžalovaného R. U. a okresného prokurátora nie sú dôvodné.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné a dostupné dôkazy na objasnenie skutkového stavu v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčené alebo pochybné a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, akým spôsobom sa súd vysporiadal s jednotlivými vykonanými dôkazmi na hlavnom pojednávaní, predovšetkým s obsahom výpovedí poškodenej J. U., maloletého poškodeného R. U. a K. U., ako aj so samotnou výpoveďou obžalovaného R. U. st., ktorý v podstate poprel spáchanie trestnej činnosti vyhlásením na hlavnom pojednávaní, že je nevinný.

V tomto smere obžalovaného priamo usvedčovala z psychického týrania poškodená J. U., ktorá podrobne opísala jednotlivé konania obžalovaného, ktorej výpoveď aj odvolací súd vyhodnotil ako vierohodnú, keďže bola podporená výpoveďami maloletých detí R. Beňa, ktorý pri výsluchu uviedol, že s otcom sa im bývalo zle, lebo keď bol opitý vrieskal a hučal. Kričal na všetkých, často pil, keď mal vypité, tak sa k nim správal zle, hnusne. Na otázku, či mal niekedy z otca strach, odpovedal, že áno, lebo sa aj vyhrážal zabitím a že podpáli dom. Obdobne vypovedal aj poškodený maloletý K. U., pričom k správaniu oboch detí vypovedali aj ich triedne učiteľky, a to svedkyňa R.. J. A. a J.. J. X., ktoré vypovedali o psychickom stave oboch maloletých detí obžalovaného a ich správaní v škole tak, ako to uviedol prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku na str. 19 až 20. V prospech výpovede poškodenej J. U. svedčili aj závery znaleckého skúmania znalkyne MUDr. H. U. tak, ako ich podrobne uviedol okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku na str. 14 až 16. Znalkyňa u poškodenej J. U. diagnostikovala adaptačnú poruchu s obrazom protrahovanej depresívnej reakcie so suicidálnymi úvahami. Ochorenie vzniká následkom pôsobenia stresogénnej záťaže, ktorá viedla k vyčerpaniu kompenzačných mechanizmov. Suicidálne úvahy boli u poškodenej veľmi závažné. Poškodená skutočne uvažovala o tom, že spácha samovraždu do takej miery, že mala vyhladnúť aj strom, pričom toto mala premyslené do detailov.

Okresný súd pokiaľ ide o skutkové zistenia a právne posúdenie konania obžalovaného podrobne vyhodnotil všetky skutočnosti a vykonané dôkazy, na základe ktorých potom obžalovaného uznal vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák.

V tomto smere vzhľadom na vykonané dôkazy musel aj odvolací súd vyhodnotiť obhajobu obžalovaného ako účelovú, ktorá mala za cieľ ho zbaviť trestnej zodpovednosti alebo túto znížiť na minimum. Preto jej krajský súd neuveril.

Pokiaľ ide o uložený trest obžalovanému, okresný súd nepochybil, keď mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Okresný súd aj tento výrok podrobne odôvodnil v napadnutom rozsudku na str. 21 až 22, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a aby sa neopakoval, v podrobnostiach naň poukazuje.

Takto uložený trest krajský súd považuje za primeraný a zákonný, zodpovedajúci zákonným podmienkam pre individuálnu a generálnu prevenciu. V tomto smere neprihliadol na námietky okresnej prokurátorky, keďže ňou požadovaný trest vo výmere 11 rokov pre obžalovaného by bol vzhľadom na okolnosti prípadu, teda na samotné konanie obžalovaného, ktoré bolo bez fyzického násillia v rovine psychickej, vzhľadom na následok, ktorý nespôsobil dlhodobejšiu či trvalejšiu ujmu na zdraví poškodených, pričom na ich psychický stav a celkové správanie mali vplyv aj ďalšie okolnosti a životné situácie.

Preto by uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 11 rokov bolo pre obžalovaného neprimerane prísne, pričom pre naplnenie účelu trestu, vrátane individuálnej a generálnej prevencie postačí obžalovanému uloženie trestu kratšieho trvania. Z tohto dôvodu prvostupňový súd správne aplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. pri ukladaní trestu obžalovanému.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Krajský súd v Banskej Bystrici nezistil dôvody na zmenu napadnutého rozsudku, preto odvolanie obžalovaného R. Beňa a okresného prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon ďalší riadny opravný prostriedok nepripúšťa.